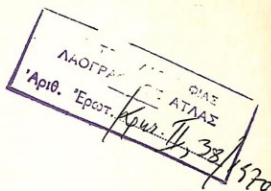

38 A' P.E.O.
4-2-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σεπτέμβριος 1963 - Ιανουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

EXAMINING THE CANDIDATE
POSITION WITH EXAMINER
ΑΧΑΔΗΜΙΑ

Αριθ. Πρωτ. 8

Έν Αχλαδέ η 27-1-1970

Πρὸς

τὸ Κέντρον Ἑρευνῆς τῆς Ἑλλ. Παιδαγωγίας
Ἀναγνωστωπόλου 14

Ἀθῆναι

Λαμβάνω τὴν τιμὴν, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς
ὡς ἀριθ. 2446/25-2-69 Δ/γῆς τοῦ Προϊσταμένου
μας Ἑνδοκρίτου Α' Περιφ. Ρεθύμνης, νὰ ὑπο-
βάλω δέοντες ἐκρωσληρωμένοι τοὺς ἀποσταλὲς
ἐρωτηματολόγιον διὰ γνηρίαν ἐπαγγελίαν καὶ
ματ' ἑδρεῖα εὐραία.

Ὁ Διευτὴς τοῦ Σχολείου

Γεωργίου

Γεωργίου Γ. Τσαρμῆς

Κοινωνίαις Υ.Τ.Α.

4. Επιδόγην Δημ. Ἑκπ/σεως

Α' Περιφ. Ρεθύμνης

Εἰς Ρεθύμνον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν; *Οἱ... μάλιστα... ἐνὸς τοῦ ὁμοῦ... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας (γεωργία: κτηνοτροφία).*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; *? Ἀντιθέτως... διὰ τοῦτο... ἀρροτῆρας... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους; ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των; *Δὲν... ὁμοῦ... ἐν αὐτοῖς... τοιαῦτα... κτήματα... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας.*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *Ἐν μέρει... τοιαῦτα... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας.*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα); *Ἐν μέρει... τοιαῦτα... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας.*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζοντο; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, εἰς τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; *Ἐν μέρει... τοιαῦτα... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας.*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; *Ἐν μέρει... τοιαῦτα... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας.*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; *Ἐν μέρει... τοιαῦτα... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας.*
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς: ὡς ἐργάται... ὅτε... ἀποφασίζονται... ὡς... ἀρροτῆρας.

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μέ καῦσιν: α) τῆς καλά-
μιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

..Μέ ζωϊκὴν κοπρίαν... ἔπις... «καλὴν»... καί
..μέ... μὲν... «καλὴν» (βοῶν).....

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; .. Περὶ... τοῦ... 1925.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. ἀπὸ... τοῦ... 1933-34... Μηχαναὶ... ἀπὸ... τοῦ... 1960.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόπτερο, δίπτερο κλπ.).
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμή-
θεια αὐτοῦ; .. ἀπὸ... τοῦ... 1933-34... Μηχαναὶ... ἀπὸ... τοῦ... 1960.....

Ἐπιμελεσθεὶς τὸ αὐτὸ μὲν... ἀπὸ... τοῦ... 1933-34... Μηχαναὶ... ἀπὸ... τοῦ... 1960.....

Ἡ... ἀπὸ... τοῦ... 1933-34... Μηχαναὶ... ἀπὸ... τοῦ... 1960.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1' Ἐ. χερσὶν 4. Ὑψί... 7. Σπαστήρι. 10.....

2. ... 5. Φτερά... 8. Σπαστήρι. 9.....

3. Μοδάρι... 6. ... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .... ἀπὸ... τοῦ... 1960.....

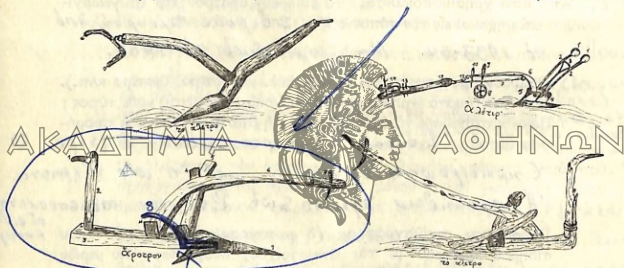
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ..... ἀπὸ... τοῦ... 1969.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Δέν ὑπάρχει.*

5) Μηχανή ἀλωνισμού *... ἄνω π. 1968.*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *... ἄνω π. 2170. ὡς ἑξῆς. γεωμ. τ. 19.*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *Σήμερον δὲν εἶναι ἐν ἀρχῇ.*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ἐξέχει...	6. ...Σπαράρι...	11. ....
2.	7. ...Καρφί...	12. ....
3. ...Ποδάρει...	8. ...Παροῦτια...	13. ....
4. ...Σελήνα...	9. ...Υγι...	14. ....
5. ...Σα. ἀ. θ. γ...	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρί-
θμησιν).

- 4) Το ύνι. Το ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τήν άροτρίασιν όλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ή φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ύνι (ή τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφορῶν τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Ἰχνογραφία... ἔνας μόνον τύπος...
δύο (ἐν τῷ πεδ. μύλου).....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;... τὸ μάτω κρε-

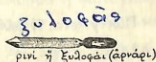
ματικόν κίρπος... ἔφηρθε μάτω αὐτῷ καὶ κρεμάρη...

- 6) Ἦτο (ή εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ή σιδήρου, ξυλίνη

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

Σκεπάρνι, Ἰάρακας, ξυλοφᾶς (δ) ἀρίδι (τὸ)
ἀρίδα,.....

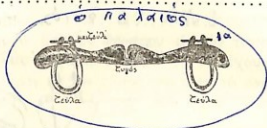

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... **Β. ἢ ὄ. ἢ α.** .....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ; ... **Α. ὁ. ο. β. ἢ α.** .....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
ἢ ὡ. ὡ. ρ. αἰ. τ. η. τ. ο. ς. .....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.).

1 **«Λῶμος» (ῶμος)**
Λοῦρα (τά)
1α Ζεύλι

ζεύλια
δ. ν. ἔ. ο. ς.

ἐπάγγος

10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

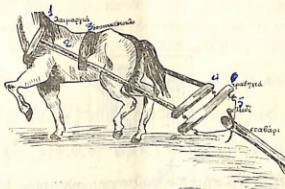
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

Λοῦρα (τά)

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; ... **Ξη. ἀ. κ. ἰ. ὡ. ς.** .....

Πῶς γίνεται ἡ ζευῖς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. 1. Κ. α. α. α. α. (ε) 2. Λ. ο. α. ρ. ι. α. 3. Ζ. ω.
 . μ. α. ρ. α. κ. ι. 4. ε. α. β. α. ρ. α. κ. ι. 5. ρ. α. λ. α. γ. γ. α. ρ. α. (ε)....
 . Η. . ὀ. ν. ο. μ. α. ρ. α. . ε. ἡ. ς. . ὀ. ἡ. ς. . ε. κ. α. ὡ. ἡ. ς. . χ. ὀ. β. ο. ὡ. ρ. α.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. Ο. . α. ν. ο. ρ. α. . ε. . ὀ. β. ο. ἡ. ς. ι. α.

. η. α. ο. . ε. ἡ. ς. α. ὡ. ρ. α. .

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ο. . δ. ὡ. γ. α. ρ. α. ι. α. . ἡ. α. . β. ὀ. β. ι. α. κ. ε.
 φ. ἰ. ρ. α. τ. ρ. ο. (κ. μ. ο. ν. ε. τ. ρ. οὔ. λ. α. η.) . τ. α. π. ο. β. ε. τ. ε. ἰ. α. ι. . ὀ. . μ. ὡ. ρ. α.
 μ. α. ἰ. . ὀ. α. φ. ε. ἰ. τ. α. η. η. (θ. α. ρ. α. ἰ. ὀ. α. κ. ἰ. ο. ν. ε. η. ε. ἡ. α. ὀ. κ. ἰ. ρ. α. τ. α. η. ὡ. ν. μ. α. ἰ.
 μ. α. τ. α. ἡ. ὡ. φ. ο. ν. ε. ἡ. α. ἡ. η. ὡ. χ. ε. ρ. α. η.) μ. α. ἰ. ε. ἰ. τ. α. τὸ α. ἡ. ε. τ. ρ. ι.
 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

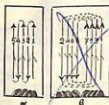
. . . Ο. . μ. ο. ἰ. ὡ. ς. .

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
 . Μ. ε. . ὀ. α. ρ. α. ἡ. ν. ἰ. . (η. γ. ε. ὡ. ἡ. ς. ι. α. η.) . . ὀ. ε. ρ. ἰ. α. ο. ν. ε. η. ὡ. . τ. α. . μ. ἰ. ὀ. ρ. α. τ. α.
 τ. α. ὡ. ν. . μ. ὡ. ὡ. ν. . μ. α. ἰ. α. τ. α. ἡ. ὡ. ρ. α. η. ὡ. . ε. ἡ. η. . . ὀ. ἡ. ε. ρ. α. η. η.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργανο. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... 70 ... 0.125 ... 0.125 ...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριεῖς, ντάμιες, σιασιεῖς, μεσδράδες κ.λ.π.) ; .....

Επίσης και πλάται κι εσφύς.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρὶς (ἡ σποριά) ; με ἀύλακιάν ; .. *Μὲ αὐτὴν* ..

David

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ
ἄροτρον ; . Μὲν οὖν... ὅπου... ἐδάχων... ὅθεν
ἔφρηνον... τὰ βόδια (βοτῆς καὶ βοτῆς)... Σήμερον
ὅθεν γίνεται.

- 7) Ποιοί τρόποι ή είδη οργώματος (αροτριάσεως) ήσαν έν χρήσει παλαιότερον (ή σήμεραν). Δηλ. ή διάνοιξις τών αλύακων μέ τò ύνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. . . *Αν. α. γάρως . . μέ. κό. Έδαβάλ. . Σπεί. . ΐκεία . . χωράβια . . βαθιά . . οτά. ο γάρως. ο γαρίαν. . .*

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Συνήθως... ἐγίνετο. μαίρι-
κεται... ἔνα... μόνον... ἔργωμα... Σπανίως... δύο... ὥστε
τὸ... ὑπερῶτο... ἐγίνετο... μια... ἔργωμα... μαί... ἐγίνετο
μετὰ... ἔφε... ἀρ. ὡς... ἀρχή... μαί... ὡς... ἔφε... μετὰ τὸ 2^ο
ἔργωμα... μετὰ... μόν... Νοέμβριον... 7... Δεκέμβριον*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Τὸ φύτευμα... μετὰ τὸ 2^ο ἔργωμα (διβόλισμα)
μετὰ... τὸν... Μάρτιον... 1^ο ἔργωμα... Ἰαν... Φεβρ.*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρ-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σπάρσι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Ἔνα... ἔτος... 3... δύο...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ... δημητριακῶν... 1... διὰ... κηπευτῶν... 2...*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; .....

Ἡ... σποροθεμελίωσις...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

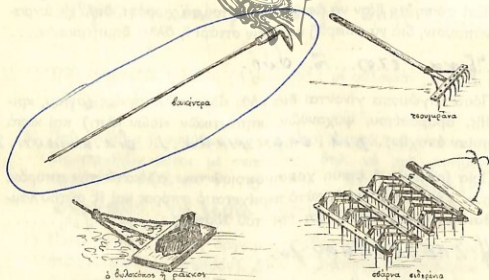
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *τὸ... μ.α.δ.α.ρι.σ.μ.α..*

ἐγρίνιτο... μέ. τὸ... βουκέντρι... μ.α.ι. μέ. εἰδερένιο
μ.α.ε.ε.οῦ.νι... ω.οῦ... εἶ.π.αι... το.ω.ο.δ.ε.τ.η.μ.ε.ν.ο... ο.α.τ.η.
μ.ε.θ.α... του... β.ι.α.φ.η.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *οἰ.ο.χ.ι.α.....*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

οἰ... γ.ῶ.ρ.οι... ἐ.σ.κ.α.λ.ί.δ.α... μέ. σ.κ.α.λ.ί.δ.α...
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

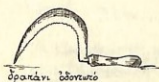
γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρήσιν

.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων; ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. Ἦ.β.ν.τ.ε.σ.ν.τ.ο. . . μ.α.ί.φ.κ.α.ί.σ.τ.α.ι. . . α.β.
α.β.η.ά.μ.ι.α. . . Ἰ.β.ο.γ.έ. . . ε.έ. . . ὠ.ρ.α.ς.ι.α.ς. . .

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)... *Μὲ τὸ δρε-*
πάνι... μὲ τὸ γι... λαλαο...ρο...
Σημείον... εἶμαι... οὐκ ἔστι... μαὶ... δὲ...
πῶς...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν ειδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

τὸ συνδυασμένο
δρεπάνι.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

λαλαο...ρο... ὁμαλή... Σημείον... μαὶ... ὀδοντωτό

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Μὲ γύλο...

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. .... *Α. γ. α. α. λ. ε. ε.* .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; ... *Θερίζουν....*
Ἄνδρες... μαι... γυναῖκες... Δέν... ἤρξαντο
ἀφ' ἑαυτοῦ... θερισταί... Εἰς... ὅν... θεριζοῦν...
ἐλαβον... ἐργάζονται... (θερίζονται) (ἐν τῷ ὄρει)

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).....
Οἱ... θερίζοντες... ἐωφραίνοντο... ἐν τῷ μερο-
μίσθῳ... ἐν... ἀρῇ... μαι... ἐν... ἀρεσῇ...
φαγητοῦ... ἐν... μετὰ ἐρί... μαι... ἐν... ἀρεσῇ...
(ἐν τῷ ὄρει).....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....
Δέν... ἐφ' ἑνὲν... οὐδέν... ἐν... ἐν... ἐν...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .. Πάλαιότερον... δὲν... ἤρχιζαν... πότε... θερισμοῦ... ἤρχιζαν... ἡ ἀνάπαυσις... ἡ ἀναπαύσις... Δευτέρα... Τετάρτη... καὶ Πέμπτη... -
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἦ τραγουδοῦσαν... ἡ ἀναπαύσις... ὅταν... εἰ... ἐφρίετο... ἡ ἀναπαύσις... ἀνύπνου... καὶ... εἰ... νέοι... ὁμοίως.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.) Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶθιμον.....

Δὲν... ἐγίνετο... ποῖον... ἦν.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποῖαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. Ἀμέσως... μετὰ... τὸ... θερισμοῦ.....

- [illegible]

ΑΘΗΝΑΝ

- Τα δέντρα δένονται επωφελετώντας και
 4. δέν. δ.ά. έμακα. ένα. φορτίο (εφορτίο)
 έτσι: 1. 2.
 3. 4.

— 16 —

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... Η... μήνη... πῶν
ἐπιβίωντων... δέν... καρποφορεῖ... παύσει...
... Σήμερον... φυτεύονται... 2 φορές... Περιμερίστη
εἰσφορά... πόν... ἐβρίω... μαι... ἀπεβιάστη... πόν... Μόρμω.

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Μέ... τό... (γραμμή) κυρί:ς.
Ιδιαίτερο σχέδιο.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα με ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλί, βίκον); Ἐσυνά, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Πα. Φιλόθεου (αρχ. παπ. 1920) δέχ.
 Ξέρκετο. μαρ. Φιέρμα. βασιλ.
 Σήφρεου. χίρενι. μαρ. Φιέρμα. βίμα.
 δ.δ. βασιλ. μαρ. χέρτο. μόνηται.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σπᾶνος καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). ... *ἐθίμερον... λέ... σφραγὰκι ἐν κηδεῖ.*

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίες).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
ποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τὰ δερμάτια... μετεφέροντο... με... μὲν... γὰρ...
δοῦρια, ἔφαγον, ... φαν... ἄρια... ἐντὸς... ἔφαγον.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; .....

Λέγεται... θεμωνιά... νέ... ἡ... πο... ὁ...
εἰς... γίνεται... με... ἐτί... ἄρχμα...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ... Ἀνέκαθεν εἰς...
πρὸς... ἔφαγον...

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... Ἐντὸς... ἔξω... τοῦ...
... ἔφαγον... ἐντὸς... ἔφαγον... ἐντὸς...
... ἔφαγον... ἐντὸς... ἔφαγον...

- 5) Τὸ ἄλωνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρή-
σις του, δηλ. με ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. Συμφ.

ὡς... εἰς... μίαν... οἰκογένειαν... ἔνιστε. ἐξ
2. (ἀξέθλια) ἔως... ἔθνη... καὶ... ἔθνη.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἄλωνισμα καὶ πότε λήγει ; ... Ἀρχεται

ἀπὸ... 22... Μαΐου... περὶ... ὡς... 2. 7. 0... Κενύου.

- 7) Εἶδη ἄλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ? Ὑποκ. κεν... καὶ...

π.χ. 3... εἶδη... χωματάλωνο : Περιφέρεια με

ὡς... (τραγίμοι) καὶ... ὡς... ὡς...

Πατρὰ... : Γὰρ... ὡς... ὡς...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνι ἐκάστου ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἄλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ... Χωματάλωνο : ἄρ. καθαριεῖται

ἀπὸ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

καὶ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

- 9) Ἡ ὥς ἂν προετοιμασίᾳ τοῦ ἄλωνιου καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἄλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... Ἡ... ὡς...

εργασία... γίνεται... ὡς... ὡς...

πρὸς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλωνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

7) ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Δέν... εὐωάρκη... ἐφινύσσεται... τὰ στάχυα
 θεωρεῖται... ἀπὸ... ἐφινύ... ἐνὶ... θύρῳ (ἐν τῷ
 ἡραθίῳ) τοῦ ἀφινύσσει... θύρῳ... ἀφινύ...
 ἔστιν... ἢ θεωρεῖται... ἐφινύ...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

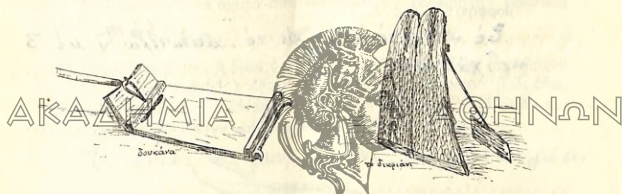
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένου ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ἐξελίγεται στυλός, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

τὰ ὄφθη... ἀφινύσσεται... μέ... τὰ... ἀφινύ...
 πῶν... ἀφινύ... εἶναι... ἀφινύ...
 εὐωάρκη... ἀφινύ...

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα)... *Ζὰ βόθια
ἀνέονται... μὲ... τὸ ὄχιον... ὡς... μάνει... πληεῖς
εἶναι... ἀλμαίδια...*

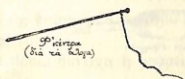
- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἐλυνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλυνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ἀ. κέμαθεν. Ζηρέ-
νετο... ἀργεῖς... πρὸς... βωλόσυρον. Ἡ... εἰς... ἐν
ὄνομα... τεραχίων... ἐξέρχεται... μὲ... ἀλμαίδια
(τεράχιο... συνηθισμένη... ἀλμαίδια... καὶ... ἐξέρχεται
μὲ... δόντια... (αὐριάνι)... Σημειώσατε... διαστάσεις... 1,70 x
0,60... Κατασκευάζοντο... ἐν... εἰς... τεχνικῶν
ἐν... Ρέθυμνον*

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... **Δούλα... πό. μ. ὁδε.**
Δούλα... ἡ. κρησίου... ἡ. λωνίζοντο... ωρεῖ
πὰς... ὅ. στρώσει...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Μάλαμα...

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσαπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν
Ὁ... ἴδιος... δ... γεωργός... μὲ... ζῶα... των... ζῶα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Δέν... εἶναι... γκωστόν... ὅ. θοι... καὶ... ὅ. ὠρεῖν
ῥέροι... ἐνδουμένται... μ. ὅ. π. π. ὅ. ὠρεῖν...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

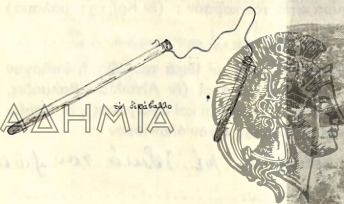
- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου· (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλῆς

ξύλο κοπανιζέτω τὰ τὰ κοπέντεμα μικροῦ ἀντὸς δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

Κατὰ... π.ο. ἀλώνισμα... ἐτραγουδοῦντο... τραγ.
τραγούδια... μαντινὰ δεσ (Κρητι. μὰ δίστιχα).

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

π.ο. 1908... ἔχ. το. ἰδιωτ. ἀρχισμ. ἀπὸ τοῦ ἀπ. αὐτοῦ
ἐπὶ τοῦ ἀπ. αὐτοῦ εἰς τὸν ἀπ. αὐτοῦ
β. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... ..

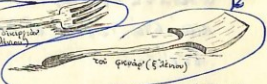
π.ο. μ.τ. φάμα... σωρεύεται
μ.ε. τ.ο. θρινάκι... αἰ. μ.ε. φ.ο. φάμα... ξύρινη.

τοῦ θρινάκι (ἐν Αἰτωλίᾳ)

τοῦ δικριάνι (ἐν Κρήτῃ)

τοῦ δικιργιάνι (ἐν ἄλλῃ)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ὁ ἑταίριος
μενεσ. εἶναι. εὐπρόσθετος. καὶ γέγνηται.
καὶ φαιέν. Δὲν μαρφώνεται. πύρετος. εὐκλινω.*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *Μὲ τὸ θρινάκι...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῆς (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ὁ ἄνδρας... καὶ γυναῖκα...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;
*Κόντυ. φα. (πῶ)... γέγονται πῶ... χονδρὰ. πεφύλακται
σταχύων. Σπυρίσκονται... ἔφωδι. καὶ... ἡ θωκυτοῦ.
καὶ ἐπὶ γέφυ... ἡ θωκυτοῦ... καὶ... ἡ θωκυτοῦ.
ἡ θωκυτοῦ...*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο. *ἔρ. βράζιμο... πῶν... βοδίων... γίνεται
 καὶ... ἀλυσίδα (αχαινὶ καὶ δηλιεύς)... Ἐπειδὴ... ὁ λαφτανὸς
 μένος... μαρῶν... ἀνιμ. αἰτάρι, κριτάρι, ταρή. κ. λ. π.
 ἀλίσεται... καὶ... μετὰ... ἀλγύρι... αὐτὸ... βυθώνεται
 ἐφ' αἰθρο... ἀνιμ. βράζιμος... ἔπειτα... ἔχρη... ὠδὸν αἰτάρι).*

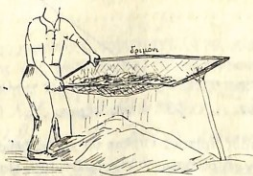
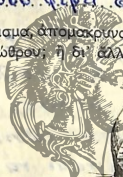
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ;.....

*Γίνεται... χρῆσις... τῶν... σαρώθρου... καὶ...
 μελάνθως... πῶν... βολίστα... (καὶ...
 καὶ... λαφαρίνα... πῶν... ἀνιμ. αἰτάρι... ὠδὸν Ο)*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ τὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Χ. Γι. Γου. Σ. Μπλουτ...*

αρχαίς... ποσειδῶν... εὐνύδους... διὰ... ὕμνῳ...
... πρὸς... ὡς... ἡγεμένῳ...

πρ. ωε. ωλ. ε. ρ. μ. ε. ν. α. ν.

- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν· Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ* λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *Εἰς σχηματίζοντα μαρτυρεῖται*

τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; **Εὐχαριστέονα μαρτύρ**

ΕΠΙΣΤΗΜΗ. Π.Ε. ΜΗ. ΚΑΖΟΥ. (ΓΡΑΦΕΙΟ). ΕΡΕΥΝΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΗ. ΕΡΕΥΝΑ. ΕΡΕΥΝΑ. Π.Ε. ΜΗ. ΚΑΖΟΥ. ΕΡΕΥΝΑ

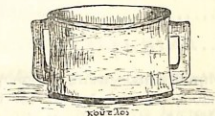
μαί. μαρτυρεῖται. ἐν τῷ. ὁμοίως. ὡς
ἴσθης. ἡ. πρὸ. ὀφείδεις. καὶ. βέλτερον. πρὸ. ἀποδείξει
σου. ἀπὸς. ἁπλοῦς. ἰσχύος. ἢ. ἐν τῷ. ἰσχυρῶς
ἡ. ἐν τῷ. ἰσχυρῶς.

* Ἀλλὰ ἔτι μακροτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖα ὀφειλά πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

Ἐ. φέρος... πῦρ... θεμάτης... Ὁ... θεμαπιοτής... ἤρχετο
τῇ τῷ... ἀλῶνι... ἔδεντο καὶ... ἐκὸν... ὡς...
τὸ... μέτρον... ἐρέντα... διὰ... ἰουρίσας... ἢ... ἡ...
(κατὰ...).

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλῶνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνακιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρῇσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

Ἐ... ὡς... φέρος... ἐν...
... ..
... ..

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) Ἐ... ὡς... ἐν...
... ..
... ..

Ἐ... ὡς... ἐν...
... ..
... ..

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλῶνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *τὸ ἄχυρον εἰς ἀλωάνισμα*
(σταχυώμα)......

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἡ διαλογὴ μετὰ τὸ ἀλώνισμα......

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκεύάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μέλαν· τὸ ἑσπέρα· παῦ· Μ. Σαββῶ· του
ἐγένετο· ἡσπέρas· παῦ· ἔσπέρas μὲν δὲ
οἰμίας ~~τοῦ~~ καὶ γὰρ καὶ τοῦτα·
(ἐλέγγο καὶ ὁ γὰρ τοῦ).

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..

ἑσπέρas· Μ. Σαββῶ· του· Μετὰ· ἐγὼ ἐμφ.
· 11.61· καὶ· ὡρῶ· του· ἑσπέρas· ἔσπέρas· καὶ
οἰμίας (αὐτῆς γὰρ ἐμφ.)

2) Πώς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

? Φανός .....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;...

Ἰὸν... παιδία... ἡ... γυναῖκες... ἡ... καὶ... ἄνδρες.

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖου μέρους;.....

Ἐξ ἡμῶν... διὰ... των... συλλεγόμενα... ἐκὸς

των... καυδίων... ἡ... καὶ... μετὰ των.....

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον, διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εἴδη, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

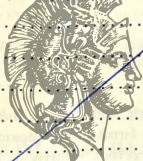
2) Πηδῆματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματά· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ